

Birutė Tretjakova, Vilma Žvybienė

LIETUVIŲ KALBOS UŽDUOTYS

Anykščiai, 2009 m.

Pratarmė

Šioje knygelėje pratimai ir užduotys parengtos, atsižvelgiant į autorių J. Ambrukaičio ir V. Pobrein 5- os klasės „Lietuvių kalba“ pirmąją knygą, išleistą 2001 metais. Sąsiuvinio – pratybų medžiaga skirta mokiniams, ugdomiems pagal adaptuotas programas.

Pratimai ir užduotys parinktos atsižvelgiant į vadovėlio puslapiuose aptariamas temas. Šis sąsiuvinis – pratybos padės mokiniams geriau įsisavinti mokomąją medžiagą, palengvins mokytojų darbą per pamokas.

Sudarytojos

LAIKAS JAU MOKYKLON

Tiesioginiai, klausiamieji, šaukiamieji sakiniai

- Tiesioginius sakinius pabrauk žalia spalva, klausiamuosius – mėlyna, šaukiamuosius – geltona.

Mėlynė

Kodėl šias mažas uogeles vadiname mėlynėmis? Ar todėl, kad jos pačios mėlynos, ar gal todėl, kad jos rankas, lūpas ir dantis nudažo mėlynai? Turbūt todėl, kad jos dažo. Juk mėlynų uogų yra ir daugiau, bet jų miške pavalgęs, negrįši namo mėlyna burna.

Ak, kokios gardžios mėlynės! Kokia aromatinga mėlynių uogienė!

- **NUSPALVINK:** mėnesius – rudai, šventes – oranžiniai, metų laikus – raudonai, paros dalis – žaliai, savaitės dienas – geltonai.

Rytas	Vėli- nės	Balan- dis	Naujieji Metai	Vakaras	Gim- ta- dientis	Spalis	Moti- nos diena	Diena
Kalė- dos	Kovas	Trečiadi- e- nis	Lapkriti- s	Žolinė	Gruod- is	Šešta- die- nis	Liepa	Užga- vėnės
Sausis	Pir- ma- dientis	Žiema	Sekma- die- nis	Rugpjūtis	Penk- ta- dientis	Vasara	Antra- dientis	Rug- sėjis
Trys Karaliai	Vasa- ris	Ketvir- ta- dientis	Birželis	Užgavė- nės	Kovas	Trečia - dientis	Sau- sis	Joni- nės
Pava- saris	Kalė- dos	Gegužė	Velykos	Vidurdie- nis	Ver- bos	Spalis	Tėvo diena	Naktis

- Įrašyk praleistas raides i arba y .

B - tutė, sl - va, l - zdas, arkl - s, av - s, r - d - kas, vievers - s, v - tur - s, kor - s, p - p - ras, gen - s, kūj - s, š - las, g - ra, kirv - s, grėbl - s, t - la, g - ria, k - la, rug - s, šalt - n - s, ež - s, kar - s, b - tē, mok - kla, k - škis, būr - s, g - lēs, gr - bas, m - škas, ž - gis, v - ras, raš - n - s, maš - na.

Tiesioginiai ir klausiamieji sakiniai

▪ Sudėk sakinio gale trūkstamus skyrybos ženklus.

- Tėveli, tėveli, gelbėk
- Kas gi atsitiko
- Greičiau, nebegaliu išlaikyti
- Ko tu nebegali išlaikyti, - šaukė tėvas, bėgdamas nuo trobų į sūnaus pusę Toks baisus bernioko šauksmas ne juokais išgąsdino tėvą.
- Laikyk, laikyk, - drąsino Čerškus, nors pats nežinojo, ką laikyti.

▪ Išplėsk, papildyk šiuos sakinius.

Kumščiu akmens
 Lašas po lašo ir akmenį
 Čirškia visą dieną kaip.....
 Tyli kaip pelė po.....
 Nieks to nematė, kad šuo mylėtų
 Nesidžiauk radęs, neverk

(nesudaužysi, šluota, kregždė, pratašo, katę, pametęs)

▪ Surink „išsibarsčiusius“ žodžius.

Ū S J	I S Ū A	D A Ū D	S R S I Ū	R J Ū A
G Ū P A	T R Ū A	L S Ū P O	L I Ū S A T	S A K Ū R

Pagrindinės sakinio dalys: veiksnys ir tarinys

▪ Pabrauk žodžius, kurie atsako į klausimą kas?

Martynas turi gerą draugą – Stuopelių Romuką. Nėra tos dienos, kad – jie nesusitiktų – kalbos abiem iki valios užtenka.

Tik paklauskite, apie ką jie šneka:

- Gal Mėlynajame šile jau subrendo riešutai?
 - O baravykai ar neišdygo po vakarykščio lietaus?
 - O stirnos kur savo vaikus veda?
 - Šitas urvas po liepa, kurią perkūnas perskėlė, ar tai lapės ola?
- Kas kitas išaiškins tuos dalykus, jei ne eigulys Martynas...

▪ Skliausteliuose esančius žodžius pakeisk taip, kad jie atsakytų į klausimą ką veikia?

Elektros skaitiklis (neturėti) _____ atostogų.
(Bėgti) _____ ir _____ (bėgti) mažas ratukas. Elektra
(padėti) _____ žmogui. Tik pažiūrėk! Virtuvėje (stovėti)
_____ šaldytuvas. Broliukas (žiūrėti) _____ televizorių.
Mama (įjungti) _____ skalbimo mašiną. Tėvelis dulkių siurbliu
(valyti) _____ grindis. Jiems (padėti) _____ elektra. O tu ar
taupai elektros energiją?

▪ Įrašyk a arba o.

Vėlyvas ruduo

Artin__ si žiema. Kasdien d__ rėsi šalčiau ir šalčiau. Šiaurus
vėj__s švilpė medžių š__kose, draskyd__ mas gelt__nus, šaln__s
pakąstus l__pus, k__l galiausiai nė vieno nelik__. Medžiai st__vėjo
nuogi. Jų drebančias š__keles negailestingai pl__kė žvarbus lietus.
P__girys apmirė, ištuštėj__. Paukščiai išskrid__ į pietus. Žvėrys, kurie
turėjo __las, sulindo į jas. Visi buv__ aptingę, __abejingi.

Pagal Joną Avyžių

▪ Parašyk, į kokį klausimą atsako paryškinti žodžiai.

Aš **nupiešiau** () ką veikiau?) sniego karalienę. Mes **klausome** () gražių pasakėlių. Ryte mergaitė **nuprausia** () savo lėlę. Senelė **apsidžiaugė** () , kai mus **pamatė** (). Žiemą **ištraukiu** () rogutes ir **važiuoju** () nuo kalniuko. Visi **sveikino**() Elzytę. Stora šaka lėtai **sliuogia** () lūšis. Aldutė **atnešė** () puokštę gėlių. Aš tuoju šią eglę **kirsiu** (), iš jos smagią lazda **dirbsiu** ().

▪ Rask ir pabrauk veiksnius.

1. Darbininkai baigia darbą. 2. Darbas meistrą moko ir giria. 3. Šiandien aš mačiau, kaip žvejai traukia tinklus. 4. Prieš saulę jūros bangos raibuliavo, liūliavo ir mainėsi. 5. Pamiškėje tyvuliavo gražus ežeras. 6. Arbatinuke vanduo virė, kunkuliavo. 7. Šiaurys vėjas lenkia ir laužia senas pušis.

▪ Perskaityk tekstą. Užpildyk lentelę.

Pro virtuvės langą plieskia saulė. Kieme klykauja vaikai. Tačiau Danutės jie nevilioja. Mergaitė verda sriubą.

Tyliai sucypia kambario durys. Į virtuvę įsėlina brolis Vytas. Jis paragauja sriubos ir sako:

- Druskos mažai...

Danutė greitai įberia į puodą sauja druskos, o paskui dar vieną.

Po valandėlės mergaitė paragauja ir suklykia:

- Vytai, ką tu padarei! Tu sriubą persūdei.

Pagal K. Maruką

Kas?	Ką veikia?	Ką veikė?
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

PASITIKRINK ŽINIAS

- Sudėk reikiamus skyrybos ženklus ir ištaisyk pirmąją sakinio raidę

Greitai baigsis gili žiema pievoje bėgioja linksmi zuikučiai ar rytoj mes rašysime diktantą Laura, eime į mokyklą dailininkas nupiešė mamos portretą kada vėl atvažiuos močiutė Simai, atnešk mano pieštukus

- Pabrauk veiksnius vienu brūkšneliu, tarinius – dviem.

Daugelis žvėrelių urvelius išsirausia žemėje. Požeminiuose urvuose gyvena opšrai, žiurkėnai, starai, laukinės pelės, gyvatės.

Laputės oloje visada būna net kelios angos. O kurmiai po žeme tiesiog įsirengia rūmus. Dalis požeminių urvų yra ne tik pastogė, bet ir maisto atsargų sandėlis žiemai. Tuose sandėliuose daugiausia atsargų sukaupia starai ir žiurkėnai. Voverės maisto atsargas kaupia medžių drevėse. Įdomiai savo namelius stato bebras. Jo gyvenamas būstas yra vanduo.

- Nubrauk netinkamą raidę.

Kartą laukėme svečių iš _K_k laipėdos. _A_a ndrius paėmė smuikelį ir pradėjo griežti. Labiausiai kaulus mėgsta graužti šuo R_r_udis. V_v_aidutis ir R_r_ūtelė gyvena A_a_lytuje. V_v_ilnius yra _L_l ietuvos sostinė. J_j_ūratė su V_v_ytuku nuėjo į biblioteką. J_j_urgiuko dėdė gyvena netoli U_u_tenos miesto, V_v_yžuonų kaime. Jis dažnai maudosi Š_š_ventosios upėje. Aš gimiau B_b_alandžio mėnesį.

- Palik vieną iš paryškintų raidžių.

K(i,y)tą s(i,y)kį g(i,y)viai bandė parod(i,y)ti, kam ką pav(i,y)ko išmokti – nejt(i,y)kėtini dal(i,y)kai pras(i,y)dėjo.

Ešer(i,y)s prar(i,y)jo l(i,y)deką ir nežuv(i,y)škos jėgos įg(i,y)jo: tik išn(i,y)ro vandens pav(i,y)ršiun ir tars(i,y) su sparnais str(i,y)ktelėjo v(i,y)rš vaivor(i,y)kštės lanko. Gaid(i,y)s giesm(i,y)ninkas užgiedojo, pers(i,y)vertė tr(i,y)ssyk ore ir, gr(i,y)bštelėjęs sparnais, v(i,y)są kūdrą ištaškė. Ožk(i,y)tė subliovė neg(i,y)rdėto st(i,y)prumo balsu ir dėl to bereg(i,y)nt pl(i,y)šo debes(i,y)s...

V(i,y)si sul(i,y)po ant d(i,y)džiulio g(i,y)sločio lapo, o k(i,y)ti mėg(i,y)no pr(i,y)sidengti nuo liūties. Vandens(i,y)s nuplukdė tr(i,y)julę paup(i,y)n. Čia vėl ramus g(i,y)venimas sugrįžo...

Neišplėstinis ir išplėstinis sakinys

- **Pabrauk neišplėstinius sakinius, kurie sudaryti iš veiksnio ir tarinio.**

Artinasi žiema. Oras atvėso. Dienos trumpėja. Pučia žvarbus vėjas. Laukai ištuštėjo. Žemėn krinta pirmieji snaigių pūkeliai. Žvėreliai ruošiasi žiemos miegui.

- **Išplėsk sakinius.**

Šuo loja. _____

Staugia vilkas. _____

Šviečia saulė. _____

Lyja lietus. _____

Krinta lapai. _____

- **Irašyk raidę u arba ū.**

Netoli Nem(u,ū)no m(u,ū)sų dėdė turi didelį bityną. Kur bepasis(u,ū)ktum – vis(u,ū)r bit(u,ū)tės d(u,ū)zgia. Saldu med(u,ū)tį renka ir į avilius neša. Bitelės medaus niekada nepritr(u,ū)ksta. Užtenka jo ir m(u,ū)s su šviežiu ag(u,ū)rku pasmag(u,ū)riauti. Ne tik lokiems patinka med(u,ū)s.

POKALBIS

- Pabrauk mamos ir dukters pasakytus žodžius.

Mama nutarė kepti pyragą. Miltų yra. Kiaušinių užtenka. Žvilgtelėjo į spintelę – cukrus pasibaigė. Dukrelė žaidžia kieme. Mama kviečia ją:

- Jūrate, nueik į parduotuvę cukraus!

Duktė niurzgėdama atsako:

- Mamyte, nueisiu rytoj. Šiandien tingiu.

Mama palinguoja galvą:

- Vadinasi, šiandien liksime be pyrago.

- Rodyklėmis sujunk priešingos reikšmės žodžius.

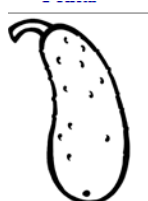
SALDUS	DARBŠTUOLIS	SĖDĖTI	JUOKTIS
ŽIEMA	KARŠTA	DIENA	
VERKTI	VASARA	RŪGŠTUS	ŠALTA
NAKTIS	STOVĖTI	TINGINYS	

- Pabaik sakinius įrašydamas u arba ū.

Ag – rkas, svog – nas, p – pelės yra _____.

Arb – zas, b – rokas, kop – stas yra _____.

P – pos, b – lvės, svog – nas yra _____.

▪ Perskaityk.

- Jurgut, Jurgut!
- Kur važiuoji, kur važiuoji?
- Į turgų, į turgų!
- Ką pirksi, ką pirksi?
- Žirgą, žirgą!
- Kokį, kokį!
- Šėmą, šėmą!
- A – a, a – a, taip, taip!

Kas taip šneka? **VARNA, ŽVIRBLIS, PEMPĖ.**

▪ Nubrauk nereikalingą raidę.

i y i y i i y i y
G -lė, g - nė, k – šo, r – mo, l – nas, t – ko, t – ko, m – nė, ž – ba.
Y i y i y y i y i

Sugalvok ir parašyk po sakinį su šiais žodžiais. I ir y paryškink.

▪ Įrašyk praleistas raides i arba y.

Sm_lt_nė, ėj_mas, av_l_s, sept_n_, sak_n-s, sk_r_ba,
st_kl_nė, _mt_nės.

▪ Įrašyk praleistas raides i arba y.

Lietuvos kaimynės yra Latv_ja ir Est_ja. S_lv_ja ir Em_l_ja
g_vena Panevėž_je. Kel_je V_inius – Kaunas įv_ko d_delė
avar_ja. Mus v_lioja ekskurs_ja į Kauno zoolog_jos sodą.
Perkūn_ja pranašavo liūtį. Kambar_je kūrenasi krosn_s. Iš
krosnies iškr_to žar_ja. D_džiulė cuk_nija vos t_lpo krepš_je.
Geltonoj_lėl_ja – gražiausia gėlė v_same daržel_je. Savo
raš_n_je Gab_ja papasakojo linksmą nuot_kį.

▪ Įrašyk u arba ū. Skirtingai pabrauk.

katinėlis gudr_s
ežiukai dyg_s
muzikantai puik_s
šokėjas vikr_s
kiškiai bail_s
varliukai šokl_s
geniai darbšt_s
gaideliai patikl_s

katinėliai gudr_s
ežiukas dyg_s
muzikantas puik_s
šokėjai vikr_s
kiškis bail_s
varliukas šokl_s
genys darbšt_s
gaidelis patikl_s

▪ Sudaryk sakinius.

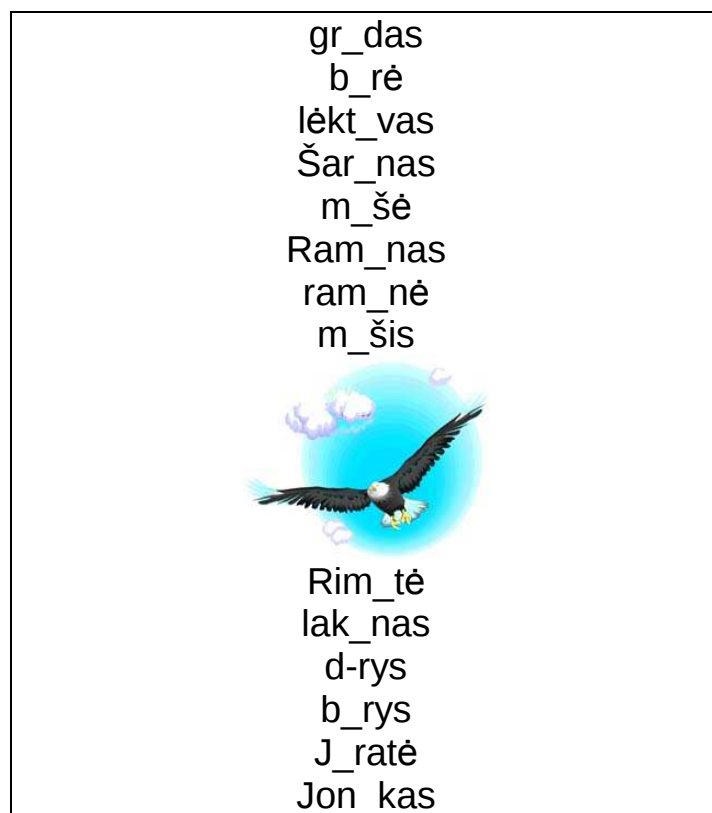

▪ Įmink mįsles. Iš „išsibarsčiusių“ raidžių parašyk atsakymus.

- ✓ Kas su savimi kalną nešiojasi? (ėgiars)_____
- ✓ Dvyliką brolių turi vieną juostelę. (iadem)_____
- ✓ Eina be kojų, muša be rankų. (sidorkial)_____
- ✓ Du bėga, du veja. (iatar)_____
- ✓ Kaulo burna, mėsos barzda. (sydiag) _____

▪ Įrašyk raides u arba ū.

▪ Perskaityk eilėraštį. Pagalvok ir parašyk, kodėl iš pirkelės virsta dūmai. Skiemenis su ū pabrauk.

Palei bala,
Palei liūną
Stato voverės
Malūną.

Verčias dūmai,
Krosnis rūksta.
Spėkit, ko
Pirkelei trūksta? _____

Z. Gaižauskaitė

- Žodžiuose susimaišė raidės. Atrink jas ir užrašyk žodį. Žodis prasideda paryškinta raide.

AAGV_____	AABL_____
AABST_____	ĖPOR_____
AĖJG_____	AĖKT_____
AJKO_____	AAKRŠ_____

- Įmink mįsles. Įrašyk praleistas raides u arba ū.

Po koki_ medži_ zuikis lyjant slepiasi?

Be ko niekas negali b_ti?.....

Kas _žia be vėjo?.....

Kas baltas nen_plautas?.....

Kas iš mal_no sugrįžta be k_no?.....

Atsakymai: po šlapiu, bitė, gulbė, be vardo, grūdai.

- Įrašyk tinkamus žodžius.

Mokykloje per pamokas aš _____,

_____, _____ Per pertraukas

_____ su draugais. Vėliau aš _____ į

choro repeticijas. Grįžęs namo _____, _____ su

kiemo vaikais.

Žodžiai: eiti, pietauti, skaityti, susitikti, žaisti, rašyti, atsakinėti.

- **Perskaityk sakinius. Skirtingomis spalvomis pažymėk u ir ū.**

Kūdroje tupėjo varlė. Burokas, pupelė, agurkas, svogūnas yra daržovės. Malūnas sukosi, užė. Mama nupirko sulos. Po krūmu tupi kiškis. Prie upės susirinko būrys vaikų. Anksti pabudo kurtinys. Naktis buvo ūkanota. Kūdroje lūžo ledas. Užaugo trys sūnūs kaip ažuolai.

- **Parink žodžius pagal prasmę.**

Šiandien	pučia	skaisti saulė.
	siaučia	
	šviečia	
	mirga	
Upėje	skęsta	pulkas antelių.
	vaikščioja	
	dainuoja	
	plaukioja	
Po krūmu	žydi	gražuolis baravykas.
	žaliuoja	
	išdygo	
	prisirpo	

- **Pabrauk žodžius, kurie rašomi didžiąja raide.**

KĘSTUČIO DRAUGAS SAULIUS JONAITIS GYVENA ALYTUJE MIŠKO GATVĖJE. JO SENELIS – REPŠIŲ KAIME. PRO KAIMĄ TEKA UPĖ ŠUŠVĖ. SENELIS JUOZAS TURI GRAŽŲ ARKLIUKĄ SARTĮ IR KARVYTĘ MARGĘ. KĘSTUČIUI PATINKA ŠUNIUKAS DŽIMIS IR KAČIUKAS MURKIS.

- **Įrašyk praleistas raides**

J_ra, ž_vis, ž_vys, li_tas, k_nas, Šar_nas, d_rys, d_rė, s-ris, r-das, d_mai, g_li, p_kas, žib_tė, p_ta, p_tė, p_čia, r_go, r_giai, d_gnas, r_kas, ram_nė, Ram_nas, r_ta.

▪ Skirtingomis spalvomis įrašyk i ar y.

Kad pr_d_go, tai pr-d_go
P_inas m_škas barv_kų!
Einame gr_bauti
Barav_kų rauti.

Romas rado barav_ką,
Barav_ką kaip r_d_ką,
Su storiausiu kotu,
Kotu samanotu.

K. Kubilinskas

▪ Užbaik sakinius.

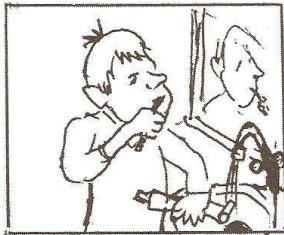
Augustas sode grėbia Vincukas dar mažas.
Jis lanko Gandras braido po
Romas rauna Onutė ravi Mergaitė
užgesino

▪ Įrašyk praleistas raides

G_veno, pav_ko, nut_lo, t_lus, l_gus, _ra, st_klas,
v_dur_s, r_ja, r_jo, aukšt_n, ak_m_rka, ž_d_, ž_g_s, kn_ga, _la,
ž_butė, v_rė, v_ras, V_tautas, t_gras, kn_ga, mok_nys.

▪ Parašyk, kas ką veikia?

PASAKOJIMAS

- Perskaityk.

Artinosi žiema. Kasdien darėsi šalčiau ir šalčiau. Šiaurus vėjas švilpė medžių šakose, draskydamas geltonus, šalnų pakastus lapus, kol galiausiai nei vieno jų neliko. Medžiai stovėjo nuogi. Jų drebančias šakeles plakė žvarbus rudens lietus.

Pagirys apmirė, ištuštėjo. Paukščiai išskrido į šiltuosius kraštus ir jų linksma dainelė jau nebeskambėdavo rytais. Žvėrys, kurie turėjo olas, sulindo į jas. O kas neturėjo, pasitraukė į girių tankumą ieškoti tinkamų vietų peržiemoti. Visi buvo aptingę, abejingi. Tii vilkas su lape slankiojo pagiriais pikti ir susirūpinę. Ganykla buvo tuščia, tvenkinys tuščias, abiejų kūmų pilvai irgi tušti. Nei avelės, nei žaselės... Žmogus viską suslėgė po savo stogu.

J. Avyžius

Kodėl toks šio teksto pavadinimas? Kokie ryškesni vėlyvo rudens požymiai? Surašyk juos.

- Užpildyk lentelę.

Gaidys		
	karvė	
Avinas	avis	
		kačiukas
	ožka	ožiukas
Šuo		šuniukas
	kumelė	

- Įrašyk trūkstantą raidę i ar y.

B_ra, bl_nas, c_pė, d_gus, gr_pas, žv_ras, f_lmas,
g_vas, p_ktas, p_ragas.

- Perskaityk apibrauktus žodžius. Vietoje taškelių įrašyk trūkstamus žodžius. Įrašyk praleistas raides.

Z_ta p_rko s_jonuką, kur_s jai

Graž_ ir did_nga mano g_mtoji

Triukšm_nga muz_ka net_kėtai

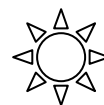
..... nukr_to ir nus_rito _ki tako v_durio.

Sp_ndulėlis suš_Idė ir l_nksmai pramerkė ak_s.

linas	gilė	tiko	šalis	nutilo
-------	------	------	-------	--------

- Įrašyk praleistas raides u ar ū.

PAVASARIO ŽENKLAI

Saulutė kilo dang_je vis aukštyn. Vid_dieny nuo stogų ėmė tikšėti sunk_s vandens lašai. Pradėjo tamsėti sniegas. Didesnių kalvelių virš_nėlės kai kur pajuodo. Bal_tės tik iš ryto b_na užšalusios. O saul_tei pakilus, s_minkštėja ledas.

- Vietoje taškelių įrašyk tinkamą žodį.

Šiltas rytas.
Šilta

Tylus šlamesys.
Tylūs

Visiška tyla.
Visiškas

Silpna ugnis.
Silpnas

Keblus klausimas.
Keblūs

Smalsi katytė.
Smalsus

- Įrašyk praleistas raides i ar y.

KVAILIO AV__S

G_veno k_tados kvailel_s. S_kį nusiv_jo botagą ir _šėjo į laukus. Apt_ko žolėje gul_nčius apvalius, p_lkus akmen_s ir kad _ms pliaukšti botagu, kad _ms šaukti:

- Kelk_tės, av_tės, laikas namo! Kelkitės, av_tės, laikas namo! Kelk_tės, av_tės, laikas namo!

Žmonės, išv_dę, kaip kvailel_s botagu akmen_s vanoja, skersai ir _š_lgai kerta, juokais nes_tvėrė:

- Tai kvailio av_s, tai kvailio avelės!

- Įrašyk raide u arba ū ir padėk žodžiams rasti savo „namelius“,

Lubos,	

J_ra, r_sys, d_rė, tept_kas, š_kos, m_ras, s_rus, dr_tas, ram-nė, d_rys, m-šė, lak_nas, m_sė, p-va, s-ris.

Rūkas,	

- Pabaik sakinius. Skirtingomis spalvomis nuspalvink u ir ū.

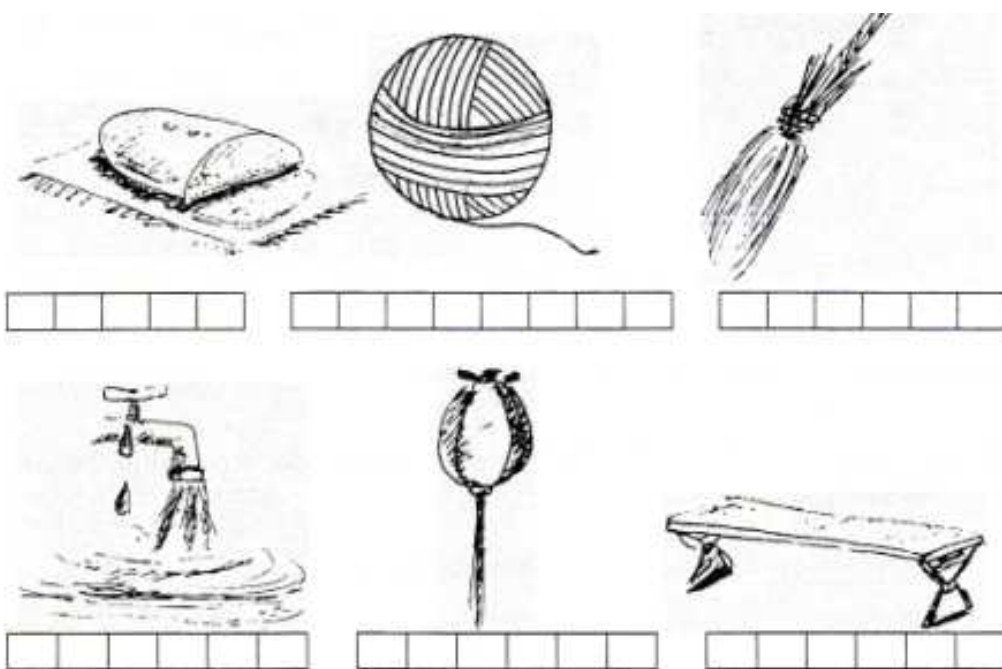
- ❖ Šunelio namas yra _____.
- ❖ Medžiaginis audeklas ant laivo stiebo yra _____.
- ❖ Pučiamasis muzikos instrumentas yra _____.
- ❖ Bičių pagamintas produktas yra _____.
- ❖ Stalo įrankis – peilio pora yra _____.
- ❖ Sterblinis Australijos gyvūnas yra _____.

▪ Įrašyk o arba uo. Skirtingai paryškink o, uo.

Ežiukas bėg_ pro _belį. Obelyje š_kinėjo v_verėlė. Pamačius ežiuką, metė į jį ob_liu. Ežiukas išsigand_ ir susitraukė į kam_lį. T_met v_verėlė ėmė rašyti ob_lius ir laidyti į ežiuką. _buolys kaip kris, taip ir kliūva ežiuk_ spygli_se – visą kailėį ob_lių prisagstė.

▪ Perskaityk ir įmink mįsles. Į langelius parašyk mįslių įminimus.

- Sidabrinis laukas be takų.
- Kai jauna buvau, rožė žydėjau, kai pasenau, akis įgijau, pro tas akis išlindau.
- Peiliais pjausto, o kraujo nė lašo.
- Du lydžiai, sudūrę galvas, guli.
- Keliai keliai – tik du galai.
- Višta surišta, į kampą įkišta.

▪ Iš duotų žodžių sudaryk sakinius.

Genelis, pušyne, gyvena. Šakos, tupi, ant, jis. Kala, ir, genys, kala. Kirminus, renka, jis. Daktaras, genelis, miško.

▪ Įrašyk é ar ie.

V_jeli pūtelį,
B_giojęs per d_ną,
Berželio viršūnę
Pr_žem_s lenki.

Daužai inkil_lį
Į medžio kam_ną,
O tam inkil_ly
Zyliukai penki.

M. Vainilaitis

▪ Patarlėse ir priežodžiuose įrašyk praleistus žodžius. Skirtingai nuspalvink é ir ie.

Ant _____ žmogaus ir šuo neloja. Iš adatos
_____ priskaldo. Nuo _____ ant arkliuko.
_____ amžių negyvensi. Kas dieną, tai _____. Ant
arklio jojo, arklio _____. Be _____ nėra nei šviesos.
_____ arklių, duok ir balną. Atėjau neprašytas,
_____ nevarytas. _____ kaip šunų genama lapė.
Vasarėlė – motinėlė, _____ - pamotėlė. Dangus aukštai,
ant žemės _____. Kieno galybė, to ir _____. Pro
vieną ausį įėjo, pro kitą _____.

Žodžiai: teisybė, žiemužėlė, naujiena, davei, išėjo, greita, vežimą, išeisiu, gero, peiliuko, tiesos, ieškojo, dviejų, kieta.

▪ Sujunk viršuje pateiktus skiemenis su apačioje esančiais. Sudaryk žodžius ir parašyk su jais po sakinį.

	Pie	pé	lie	lė	rie	rė	
	▼	▼	▼	▼	▼	▼	
Mė	pia	tė	da	kia	šia	kė	

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

▪ **Perskaityk tekstą ir skirtingom spalvom nuspelvink s – z.**

Zitos arbūzas skanus. Ciksi zylės. Kazys klausosi muzikos. Skambi, aidi muzikos garsai. Subruzdą skruzdėlyne skruzdėlės. Ant stogo stovi gandro lizdas. Zitos meginys gražus. Zys kaip uodas į ausį. Zylės neranda lizdo. Erelis susikrovė lizdą. Simukas lizde rado vos gyvą zylutę. Kieme sulojo Murziukas.

▪ **Įrašyk s arba z.**

Zy-davo – zyzė

Reg_davo -

Meg_davo -

Zir_davo -

Burg_davo -

Tę_davo -

Le_davo -

skri_davo – skristi

li_davo -

ve_davo -

sių_davo -

ra_davo -

ka_davo -

kri_davo -

▪ **Išspręsk kryžiažodį.**

1.

R									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.

U		
---	--	--

3.

D					
---	--	--	--	--	--

4.

Ž			
---	--	--	--

5.

N					
---	--	--	--	--	--

6.

V	ė			
---	---	--	--	--

7.

L				
---	--	--	--	--

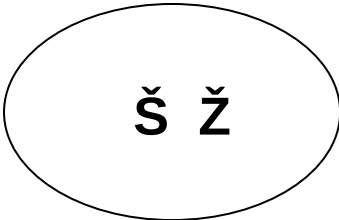
1. Pasipūtėlis ponaitis su raudona kepuraite vidur miško stovi. 2. Laukas be kelių, pravažiavo be vėžių. 3. Kai mėlynas - juokias, kai pilkas – verkia. 4. Kas juodas nedažytas? 5. Meška langą uždengė. 6. Eina eina ir vietos neranda. 7. Rudenį po kojomis šiugžda.

- Perskaityk tekstą ir skirtingom spalvom nuspelvink š – ž.

Šarūnas turi pašto ženklą. Kaštonas pasipuošė baltais žiedais. Šilta žiemos naktis. Šile išdygo žemuogės. Ko maži žvirbliukai šaukia? Už upelio ošia pušynas. Višta pasitaisė šiauduose gūžtą. Atnešk linų gniaužtę. Eik savo ruožu. Žirniai auga savo ankštyse. Iš mažo grūdelio didelis medis užauga.

- Išrink žodžiui reikalingą raidę.

_akutė		_uvis
_irgas		_lė
_aka		_irnis
		
_odis		_vakė
_arka		_irdis
_mogus		_altys
_ukos		_iedas
_uolis		_onas

- Perskaityk šifruotą raštelį ir jį parašyk.

Šrifto raktas

a – 8	y - 3
ą – 2	j - 7
ė – 6	e - 1
i – 4	o - 9
u – 5	

R8kt2 p8sl6p485 kl6t371, p9p41n9 2s9č45.

.....

.....

.....

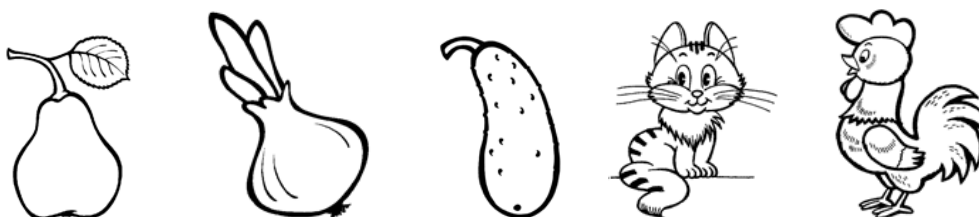
.....

- Parašyk daiktų pavadinimus. Žodžiuose p, b pabrauk.

- Parašyk žodžius, pabrauk k, g.

- Įrašyk praleistas b arba g raides. Paaiškink pagal pavyzdį.

Žiebtį, nes žiebė,
 Bir__ti, nes.....,
 Svai__ti, nes.....,
 Dir__ti, nes.....,
 Mė__ti, nes.....,
 Rau__ti, nes..... .

- Kada švenčiamos šventės. Teisingą atsakymą pabrauk.

Velykos švenčiamos: žiemą, rudenį, pavasarį.
 Kalėdos švenčiamos: rudenį, vasarą, žiemą.
 Vėlinės būna; žiemą, rudenį, pavasarį.

▪ **Varduose įrašyk praleistas t arba d.**

Mūsų namas yra didelis. Jame gyvena daug vaikų. Net vardus jų žinau! Tai _omas,

A _olis,

_onatas,

_eimantė,

Vi _a,

_autvydas,

_oma.

▪ **Nubrauk raidę, kuri netinka. Paaiškink žodžio rašybą.**

Plau(k,g)davo, nes plaukė. Vy(k,g)davo, nes.....
De(k,g)davo, nes..... Vil(k,g)davo, nes..... Spro(k,g)
davo, nes

▪ **Parink tinkamus žodžius priežodžiuose ir patarlėse. Skirtingai paryškink t ir d.**

Darbe paskutinis, prie stalo..... Atitiko kirvis
..... Daina darbą Duonelė, kad ir juoda, bet
stiprybės Dvi katės vienam maiše Darbo
šaknys karčios, bet vaisiai Darbymetyje ir akmuo
Darbštus kaip Katės maiše Aklas būdamas,
kitam kelio Nemesk kelio dėl takelio..... Dažnai
žodis skaudesnis už

Žodžiai: kotą, duoda, nesutinka, saldūs, pirmutinis, bitė, nederėk,
nudirba, takelio, lazda, kruta, neparodysi.

PASITIKRINK ŽINIAS

▪ Įrašyk o ar uo

Arm_nika, _dega, med_lis, ašt_ni, p_kštas, tr_ba, ag_na.

Įrašyk é arba ie

Trobel_, m_nulis, r_kė, br_dis, k_d_, sn_gas, v_sulas, g_rimas.

▪ Kuri priebalsė praleista?

žodžiai	b ar p		žodžiai	g ar k		žodžiai	ž ar š	
grie_ti	+	-	var_ti	+	-	ve_ti	+	-
uždir_ti			ver_ti			ne_ti		
ver_ti			žen_ti			pe_ti		
cy_ti			len_ti			dro_ti		
ger_ti			vo_ti			grau_ti		

▪ Įrašyk praleistas raides š arba ž.

_alčiai yra laimė. _monės taip _neka apie _alčius. Mūsų seneliai juos laikę namų gyvulėliais, kaip _iandien triu_ius ar marių kiauleles. _iemą juos laikydavę pakrosnyse, vasarą leisdavę į dar_us. Kuris _mogus turėjęs daugiau _alčių, tas daugiau turėjęs laimės.

▪ Parašyk teisingai.

Vandens nėra nė lašo.....	gelti
Vaikas raides.....	gerti
Alė nori.....	ropė
Bitė ruošiasi.....	lopė
Pjovėjai ruošiasi.....	rašo
Vaikui skauda.....	lašo
Lauke smarkiai.....	lanką
Žvėrys grobį.....	ranką
Mama drabužius.....	ryja
Darže užaugo.....	lyja

RUDENS DOVANOS

▪ Įrašyk tinkamus žodžius.

1. _____ pamatys, rankos padarys. 2. _____ neėdęs, žagrės netrauks. 3. Darbo šaknys karčios, bet jo _____ saldūs. 4. Gera _____ ir tvoroje išaus. 5. Gera _____ ir iš pakulų linus suverps. 6. Vargas ne _____, bėda – ne sesuo. 7. Į kurią pusę _____ pučia, į tą ir medžiai linksta. 8. Iš mažos gilės didelis _____ užauga.

Žodžiai: audėja, akys, arklys, ažuolas, vėjas, verpėja, brolis, vaisiai.

▪ Pabrauk žodžius, kurie atsako į klausimą kas?

DARBŠTUOLĖS

Skruzdėlyne gyvenimas verda. Darbštuolės skruzdės valo mišką, triūsia visą dieną. Jos velka šapelį, didesnę už save. Ten, kur yra daug skruzdėlynų, miškas švarus. Skruzdės darbininkės tvarko, vėdina skruzdėlyną. Motinėlė deda kiaušinėlius. Auklės globoja, rūpinasi palikuonimis. Jos išneša lėliukes į gryną orą prieš saulutę pasišildyti. Skruzdės karės kovoja su užpuolikais. Skruzdėlyne visi turi savo pareigas ir puikiai jas atlieka.

▪ Netyčia išsibarstė skiemenys. Surink juos ir sudėk į sakinius.

Apie rudenį
DE RU NĮ ME NU DŽIAI ME LA TA PUS

Apie katiną
LA RAI KA NYS BAL PIE TĄ NĄ

Apie pelėdą
LĖ PE DA DO GAU KES ŽIUR IR LES PE

Apie bites
TĖS BI VE NA GY LIUO SE AVI

Apie mamą
NO MA MA MA RA TIK NIN KĖ BUR TI

▪ Parašyk žodžius pagal pavyzdį.

Kas? Ką?

Debesis – debesį

Žąsis - _____

Saulė - _____

Žemė - _____

Genys - _____

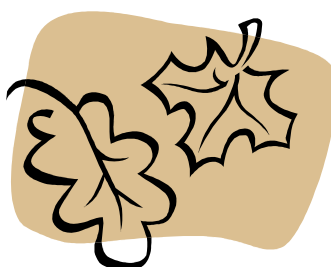
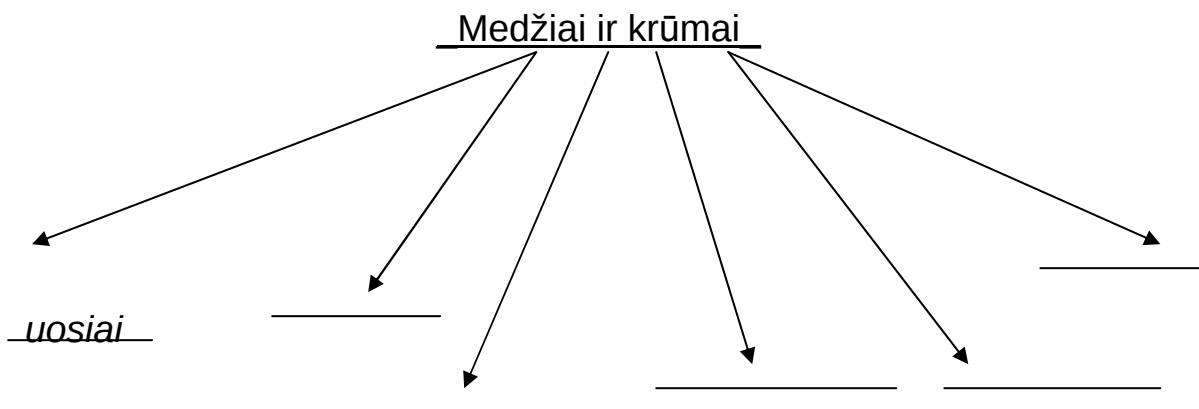
Dangus - _____

Medis - _____

▪ Įrašyk praleistus žodžius.

Iš smėlio mes statėme (ką?) _____. Aš sutikau (ką?) _____.
Aš auginu (ką?) _____. Aš girdžiu bičių (ką?) _____.
Žąsinas vejasi (ką?) _____. Birutė mokosi rašyti pirmą (ką?) _____.
Sigitas sukalė (ką?) _____. Kaimynas nusipirko naują (ką?) _____.
Vasarą aš aplankiau savo (ką?) _____.

▪ Kas auga miške?

▪ **Perskaityk. Išrink žodžius, kurie atsako į klausimą ką?**

Vienas kalvis turėjo sūnų milžiną, kuris buvo toks stiprus, kad trejų metų jau nugalėdavo mešką. Kai sulaukė dvylikos metų, tėvas nukalė jam geležinę lazda ir išleido į žmones. Sūnus išėjo. Eidamas keliu pamatė keturiose žemę ariant. Artojai, praregėję ateinat tokį milžiną vyrą, dar su didžiausia geležine lazda, išbėgiojo į visas puses. Milžinas atėjo pas pirmą žagrę, bet rankomis jos nepasiekė, tai priklaupė ant kelių ir klūpsčiomis pradėjo arti.

Lietuvių pasaka

Ką? sūnų,
.....
.....

▪ **Pabrauk žodžius, kurie atsako į klausimą kas?**

Vos tik eglynų paunksnėje ištirpo ilgiausiai užsibuvęs sniegas, toje vietoje suspindo gaivi žaluma. Prausiasi pavasario lietumi per žiemą po pusnynus žaliavę kiškio kopūstai, vienas prie kito glaudžiasi, tvinksta į tankmę, žaliai apsemia tenai krintančius šešėlius.

V. Račkaitis

▪ **Pabaik sakinius.**

1. Paltas yra rūbas, o batas - _____
2. Lėkštė yra indas, o šakutė - _____
3. Arklys yra naminis gyvulys, o kalakutas - _____
4. Lova yra baldas, o plaktukas - _____
5. Varna žiemoja Lietuvoje, o varnėnas - _____

▪ **Ištaisyk klaidas.**

Aš labai norėjau kerti. Mano šuo visad mane sega. Gudrus, kalvotas vaikas. Prie mūsų namų augo dujos. Iš puodo kilo karas. Saulutė dosniai šērė spindulius.

▪ **Parašyk daugiskaitą (ko daug?).**

Geras senelis – gerų senelių,

Piktas šuo -

Mažas vaikas -

Kamuolinis žaibas -

Naujas laikraštis -

Paskutinis traukinys -

▪ **Perskaityk tekstą.**

Ar žinai?

Kai spausdinimo mašinų dar nebuvo, knygas nurašinėdavo ranka. Todėl knygos buvo labai brangios. Jų galėdavo nusipirkti tik labai turtingi žmonės. Viena prancūzų grafienė nusipirko pamokslų knygą už du šimtus avių, tris statines grūdų keletą kiaunių kailiukų. Ispanijoje už vieną rankraštį duodavo keletą namų ir vynuogynų. Mokyklos vadovėlis kainavo daugiau negu du veršiukai.

Pagal L. Vladimirovą

Išrašyk iš pratimo žodžius, kurie atsako į klausimą ko daug?

Mašinų,

▪ **Pabrauk žodžius, kurie atsako į klausimą ko daug? Nuspelvink paskutinę raidę.**

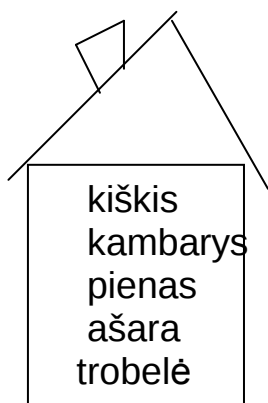
Viešnią palydėjome iki namų. Mūsų miške nėra vilkų. Kas tėvų neklauso, valgo duoną sausą. Žodžiais kailinių nepasiūsi. Senelis mokėjo daug įvairių pasakų, patarlių, mįslių. Be sparnų skrenda, be kojų eina. Kupste tarp žolių buvo dailus pempės lizdas. Girioje yra sausų ir pelkėtų vietų.

▪ **Sugalvok ir parašyk po keturis žodžius, atsakančius į šiuos klausimus:**

ką?.....

ko daug?.....

▪ Ant stogelio parašyk tinkamą klausimą.

▪ Rask tinkamus žodžius ir įrašyk.

Tėvelis gauna _____ iš įvairių šalių.
 Senelis išdrožė daug medinių _____. Išrautus
 grybus barsukas sudeda ant _____. Pievose
 žydėjo daugybė _____. Daug ko vaikai
 išmoksta iš _____. Kieme manęs laukė keletas
 _____. Katė užuolaidomis užlipdavo iki
 _____.

šaukštų
 gėlių
 draugų
 kelmų
 lubų
 tėvų
 laiškų

▪ Įrašyk praleistas raides. Žodžius, kurie atsako į klausimą ko daug? nuspalvink.

Mokyklos sode

Pilnas sodas obuoli____,
 Ir maž____, ir dideli____.
 O sode tarp obelaiči____,

Daug berniuk____ ir mergaičių____
 Kaip auksini____ obuolių -
 Ir maž____, ir dideli____.

J. Marcinkevičius

▪ Pavadink vienu žodžiu.

1. Žnyplės, plaktukas, atsuktuvai
2. Galva, liemuo, rankos, kojos
3. Kopūstas, burokas, morka.....
4. Serbentas, agrastas, lazdynas.....

▪ Parašyk, ko daug yra parduotuvėse.

Parduotuvėse yra daug

.....

.....

.....

.....

▪ Parašyk, ko daug yra miestuose.

Miestuose yra daug.....

.....

.....

.....

.....

▪ Užbaik sakinius, atsakydamas į klausimą ko?

Miške yra daug _____. Jūratė labai bijo _____ . Sandra prisirinko daug _____ ir _____ . Vakar aš suvalgiau daug _____ ir _____ . Kiškutis bijo _____ .

▪ Išbrauk nereikalingą raidę.

Šalia kelio auga lieknas (a, a)žuolėlis. Ežer(e, ia) plaukioj(e, a) raibos (a, a)ntys. Ž(a, a)sis nukrypavo į vanden(y, i). Mano draugas K(ę, e)stutis vakar buvo (R,r)ygoje. Mama nupirko naują (a, a)sot(y, i). Beržyn(e, ia) auga (B,b)aravykai. Sargas mišk(ia, e) pasistatė trobel(ę, ia). Senelis užminė m(i, y)slę. Nusipirkau tris s(a, a)siuvinius.

▪ Netinkamą žodį nubrauk.

Ramunės rytas

Sučirškė žadintuvas. Tuoju (pramerčiau, atidariau) akis ir išlipau iš lovos. (Užsidėjau, įsispyriau i) šlepetes ir nubėgau į vonią. (Atidariau, atsukau) vandens čiaupą ir ėmiau (plautis, praustis) veidą. Pavalgiusi pusryčius ėmiau rengtis: (užsidėjau, užsimoviau) kojines, (užsidėjau, apsivilkau) ilgas kelnes, (užsidėjau, užsijuosiau) naują diržą ir išėjau į mokyklą.

▪ **Pabrauk žodžius, kurie atsako į klausimą ko?**

Lietuvoje daug ežerų, o ežeruose daug žuvų. Žvengia žirgeliai, nori avižėlių. Mama šaukia sūnų. Pirkome skanų sūrį. Krepšelyje yra daug kriaušių ir obuolių. Skruzdėlės savo vaikų niekada nepalieka. Mūsų mokykla yra netoli ąžuolino. Vaikai miške rado daug lepšių ir raudonviršių.

▪ **Atspėk žodžius, iš kurių išsibėgiojo balsės a, o, u, e, é, i, y. Parašyk juos.**

L□ š□ s

Š□ p□ t□ s

Š□ l□ k□ s

P□ š□ n□ s

Š□ š□ l□ s

r□ š□ n□ l□ s

p□ š□ l□ s

r□ š□ l□ s

š□ k□ t□ s

š□ k□ l□ d□ s

p□ ršt□ n□ s

šv□ rk□ s

kr□ pš□ n□ s

m□ šk□ s

k□ št□ n□ s

▪ **Nuspalvink žodžių galūnes, kurie atsako į klausimą ką?**

Lapė turi savo ola,

Kur pavargusi įpuola.

Štai ežiukas – tapu – tapu,

Turi stogą klevo lapų.

Su visu namu jei reikia,

Į alksyną šliaužia sraigė.

Sako, gandras nesuklysta

Ir atranda seną lizdą.

Riešutų sukrovus kraitį,

Saugo drevę voveraitė.

Ir pelė, išbraidžius purvą,

Grįžta po grindim į urvą.

Ir kiekvienas atsidūsta,

Vėl atradęs savo būstą.

V. Palčinskaitė

▪ **Paaiškink, kodėl skirtingai rašome.**

rūta -

Rūta -

gintaras -

Gintaras -

aušra -

Aušra -

NOSINĖS RAIDĖS ŽODŽIŲ ŠAKNYSE

▪ Įrašyk trūkstamas raides.

1. Berniukai skuodė neatsigręždami, kol pasiekė _žuolą, ir tik tada nedr_siai apsidairė. 2. Su jais avižas lesė šešios ž_sys su šešiais ž_siukais, kurių vienas buvo raibas. 3. Molinis _sotis buvo sklidas kvapios beržo sulos. 4. Be kirvio, be kirvelio, be gr_žto be gr_žtelio pastato tiltą. 5. Šoko katinėlis rainis ir apvertė _sotėlį. 6. Senelis Rapolas žino daug m_slių. 7. _sotėlis buvo molinis, su dailiai išraitytomis _selėmis.

▪ Iš duotų žodžių sudaryk sakinius ir užrašyk.

Uogavo, Linutė, ir, miške, Vytukas. Krūmelį, berniukas, praskleidė. Paukštelis, jo, purptelėjo, iš. Net, Vytukas, aiktelėjo. Kamuoliukai, lizdelyje, gyvi, keturi, tupėjo.

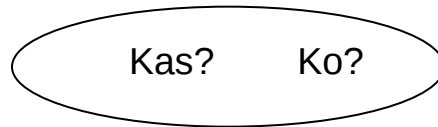
▪ Nubrauk nereikalingas raides.

M(y, i)slė, (ie, jie)ško, (a, a)sa, (a, a)čiū, m(ū, u)su, ž(a, a)sis, (o, uo)buolys, man(ia, e), (a, a)žuolas, gr(y, i)žo, j(ū, u)sų, dėk(ui, uj), (i, y)pač, s(a, a)siuvinis, tav(e, e)s, m(e, e)s, (a, a)sotis, K(e, e)stutis, č(ia, e), (a, a)ntys, j(e, a)m, dr(a, a)sus, sav(ia, e).

▪ Pabrauk žodžius, kuriuos visada rašysi didžiąja raide.

Neris	Latvija	Sliekas	Bėris
Daržovė	Lietuvis	Varnėnas	Gintarė
Slyva	Gatvė	Lenkija	Nevėžis
Alytus	Ežeras	Kaunas	Lietuva
Lapė	Musmirė	Baltija	Petraitis

▪ Parašyk žodžius pagal pavyzdį.

Mokinys – mokinių
Riešutas - _____
Obuolys - _____
Knyga - _____
Eglė - _____

Medis - _____
Vilkas - _____
Gėlė - _____
Žąsis - _____
Paukštis - _____

▪ Perskaityk. Pabrauk žodžius, kurie atsako į klausimą ko?

Susirinkimo vietoje krutėjo visokių žvėrių, gyvulių ir paukščių. Pamatę lapę, visi ją sveikino.

Lapė, nusilenkusi visiems žvėrimis, kiškelio lydima, ruošėsi parodyti žvėrimis, kad ji nebijo žmogaus, kad ji verta karalienės vainiko. Žvėrys ir gyvuliai matė, kaip lapė prisiartino prie kviečiuose stovinčio žmogaus kojas. Išsižiojo visi žvėrys tokią lapės drąsą matydami.

P. Cvirka

▪ Įrašyk praleistas raides.

1. Obuoliai nuo alksni_ nekrinta. 2. Nuo vieno jaučio dviejų od_ nelupa. 3. Nėra nam_ be dūmų. 4. Vilką minime – vilkas keli_ bėga. 5. Katinas su žvirbli_ neilgai broliausis. 6. Ką išmoksi – ant peči_ nenešiosi.

▪ Užbaik žodžius.

Ri....., ry.....
Pi....., py.....
Šu....., šū.....
Ky....., ki.....
Mu....., mū.....

ILGIEJI IR TRUMPIEJI BALSIAI

- Perskaityk skiemenis, sudaryk žodžius ir užrašyk.

Bi		Mi		Vy	
Ri		cir		li	
Si	mas	vil	kas	ki	tas
Fil		pil		šil	
Pir		šil		til	
Gy		ti		šir	
Ry		vil		dy	
Vil	tis	li	ko	skry	dis
Pyk		mir		di	
Pir		ty		žo	

.....

.....

.....

.....

.....

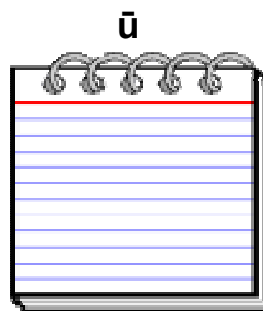
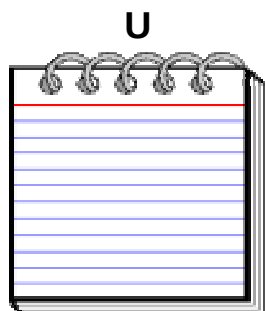
.....

- Išbrauk nereikalingas raides.

Ganosi rami av(i, y)s. Visos av(i, y)s bijo vilko. Mildai kilo puiki mint(i, y)s. Pritariu tavo mint(i, y)ms. Vandeny taškosi trys ant(i, y)s. Toli matyti ši pil(i, y)s. Tokios pil(i, y)s – retenybė. Ilgos vin(i, y)s čia netinka. Dobilus šersime av(i, y)ms. Paberk žąs(i, y)ms grūdų. Šile ošia liūdnos puš(i, y)s. Blizga žalios katino ak(i, y)s. Netikėtai stora puš(i, y)s lūžo. Tolyn nuslinko tiršti debes(i, y)s. Kiti vaistai skirti ak(i, y)ms.

- Padėk žodžiams rasti savo „užrašų knygelę“

J_ra, r_sys, d_rė, tept_kas, š_kos, m_ras, s_rus, gr_das, ram_nė, d_rys, m_šė, lak_nas, m_sė, p_va, s_ris.

PASITIKRINK ŽINIAS

- Įrašyk žodžių, kurie atsako į klausimus kas? arba ką?, galūnes.

Pasiėmė mane tėtė į malūn_. Vežim__ trinksi, aš sėdžiu maiš_ apžergęs, dairausi plačiai lyg per visą sprind_ ūmai paaugęs. Ir vėl galėsiu pažiopsoti į užtvank_, į šniokščiantį ir ant didžiulio rato menčių krentantį vanden_, ir vėl išgirsiu girnų grumšėjimą, medinių dviračių ir apdulkėjusių sijų girgždės_, vyrų šnek__.

V. Bubnys

- Parašyk žodžius pagal pavyzdį.

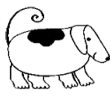
Kas?	Ką?	Ko daug?
Miestelis	miestelį	miestelių
Alksnis		
Akmuo		
Duobė		
Giesmė		
Galva		
Pradžia		

- Įrašyk nosines raides žodžių šaknyse.

1. Griežlė tikra keistuolė. Ji iš Afrikos gr_žta pėsčia. 2. nuvirveno pelytė per _žuolyną. 3. Ž_selės kruopščiai valosi plunksnes. 4. Pardavėja man davė penkis litus gr_žos. 5. Mano suolo draugo vardas – K_stutis. 6. Mediniai daiktai vandenyje nesk_sta. 7. Linine lovatiese dengdavo _žuolinę lovą. 8. Nulūžo _sotėlio _sa.

- Įrašyk praleistas raide i, y ir u, ū.

Belakst_damas po apl_nkinius kiem_s Tupkis susibičiuliavo su

Fiku . Pasikeitęs pask_tinėmis naujienomis, abu pas_ko į sk_rtingas puses. Uz jazm_no kr_mo Tupkis prit_pė pasišnek_čiuoti su

Pūkiu .

PATYS BRANGIAUSI

- Pabrauk žodžius, kurie reiškia daiktus.

Iš krūmų išlindo briedė. Pro medžių viršūnes išsirito saulė. Šūvio garsas nuaidėjo per visą girią. Buvo tamsi rudens naktis. Po darbo ir duonos pluta gardi. Danguje rinkosi sunkūs debesys ir temdė ežerą.

- Žodžius, kurie reiškia daiktą, pabrauk tiesia linija, kurie reiškia daikto požymį – vingiuotai.

Vešli pieva,
Platus takas,
Saldi pienė,
Lygi pievelė,
Šaltas spindulys,

skambus balsas,
piktas pokštas,
didelės pušys,
aukštas žmogus,
žydri debesys.

- Pabrauk žodžius, kurie reiškia veiksmą. Nuspalvink paskutinę raidę.

Vyrai ir pipirai

Kas ten bėga?
Vyrai, vyrai!
Kas ten griūva?
Tai pipirai...
Vyrai bėgo, vyrai griuvo,
Tik pipirams bėda buvo.

Kas ten rėkia?
Vyrai, vyrai!
Kas dainuoja?
Tai pipirai...
Vyrai rėkė ir dainavo,
Tik pipirai garbę gavo.

V. Nemunėlis

▪ **Perskaityk tekstą.**

Buvo sekmadienis. Baltais ir geltonais žiedais margavo papieviai, minkštu žalumu klostėsi gluosniai ir tankūs karklų krūmai. Alksnyne suokė, lalėjo, terškė, plakė lakštingalos, viena už kitą, vis dailiau, vingriau, sykiais net paspringdamos. Apsivilkęs ankšta skrandute, žvalgiausi pro kiemo tvorą, kojos neiškeldamas už vartų.

V.

Bubnys

Išrink žodžius, kurie reiškia daiktus, daiktų požymius ir veiksmus. Surašyk į lentelę.

Žodžiai, kurie reiškia daiktus	Žodžiai, kurie reiškia daiktų požymius	Žodžiai, kurie reiškia veiksmus
sekmadienis	baltais	margavo

▪ **Su duotais žodžių junginiais sugalvok sakinius ir juos užrašyk.**

Balta gulbė, skaisti saulė, tirštas rūkas, ramus vakaras, saldi gira, ramus vakaras, darbščios bitės.

▪ **Paieškok vaizdingų žodžių ir pabrauk.**

1. Kalno papėdėje gurgėjo šaltinėlis. 2. Miško pakrašty stūkso trys aukštos pušys. 3. Sniegas ištižo, pažliugo ir pasirodė juoda žemė. 4. Nuo sausros sueižėjo žemė. 5. Keliuku kurnėjo arklys, paskui save tempdamas sukrypusį vežimą. 6. Staiga driokstelėjo griaustinis ir ėmė lyti. 7. Bitutė zvimbtelėjo ir nutūpė ant kito žiedo pumpurėlio.

▪ **Paaiškink šių žodžių reikšmę.**

Burba panosėje – pyksta,
Krimsti mokslus -
Eina galvomis -
Beržinė košė -
Akys limpa -
Ausys rausta -
Širdis užšalo -
Pro ausis leisti -

▪ **Užbaik patarles, priežodžius, palyginimus.**

Aukštas kaip šaukštas, ilgas kaip Gudrus
kaip senas Riebus kaip
Stiprus kaip Kokie miltai, tokia ir
Privalgiau, net šonkauliai Pilvas maršą
..... . Sveikas kaip Namai pragarai, be
namų

Žodžiai: vilkas, smilga, meška, košė, ridikas, braška, negerai, groja, ažuolas.

▪ **Pavadink kitaip.**

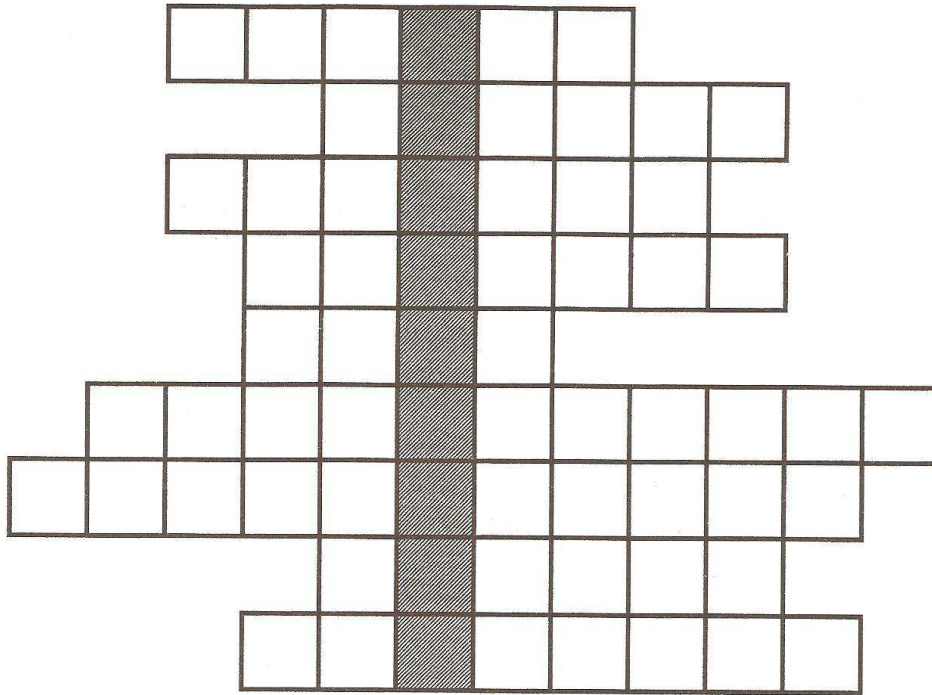
Balandis – karvelis.
Skambutis –
Griaustinis –
Triūsas –
Krošnis –
Peteliškė –

▪ **Parašyk priešingos reikšmės žodį.**

Gilus – sekus.	sūrus -
Purvinas –	skystas -
Kietas –	storas -
Saldus –	tiesus -
Šiltas –	diena -
Aukštas -	šlapias -

▪ Išspręsk kryžiažodį.

Mano laikas

1. Dešimtas metų mėnuo.
2. Metų laikas.
3. Lapkričio 1 d. švenčiamos.....
4. Kas ateina po dienos?
5. 24 valandos.
6. Dienos tvarka.
7. Vardo šventė.
8. Ilgesnė už sekundę.
9. Pusė metų.

▪ **Kas? Koks?**

Sniegas
Pūkas
Sviedinys
Ažuolas
Miškas
Ežeras
Berželis
Akmuo

senas ir šakotas
didelis ir apvalus
lengvas ir švelnus
sunkus ir didelis
baltas ir purus
aukštas ir lieknas
gilus ir platus
tankus ir tamsus

▪ Rodyklėmis sujunk panašios reikšmės žodžius.

Erdvus	skaidrus
Smagus	linksmas
Tyras	uolus
Stropus	didelis
Draugas	žiūrėti
Gražus	mirgėti
Spoksoti	bičiulis
Rėplioti	eiti
Blyksėti	puikus

▪ Išrink panašios reikšmės žodžius.

1. Salėje girdisi krykštauojantys ir besijuokiantys vaikai. 2. Tyla ir ramybė apgaubė vėlyvą vasaros vakarą. 3. Apsukrus ir gudrus buvo Pranaičių Vytukas. 4. Griebė vieną irklą, stvėrė antrąjį ir iš visų jėgų yrėsi į krantą. 5. Žvėrių riksmas, paukščių klyksmas neduoda vilkui ramiai nusnūsti. 6. Sprogsta ir skleidžiasi pirmieji pavasario žiedai. 7. Rokas apkabino šiltą kumeliuko kaklą ir prisiglaudė prie jo.

Krykštauojantys – besijuokiantys,

▪ Įrašyk praleistas raides.

Vėj_s debes_ apsuko,
Ir liet_čio st_gas trūko.
Saulė šoka ir kvatoja_
Ant kaln_lio paukšči_ gojuj.

Sept_n spalvė Vaivos j__sta,
Veid_ deb_siui nušl__sto,
Ž_mės r_bas žalias žalias –
Želmen_liai saulėn kelias.

Po lietaus

B. Buivydaite

ŽODŽIO DALYS

- Perskaityk žodžius. Pasikartojančias jų dalis pabrauk.

Sodas	tėvas	ranka
Sodininkas	tėvelis	rankelė
Sodinukas	patėvis	parankinė
Pasodino	tėviškas	rankovė

- Giminiškų žodžių šaknis pažymėk sutartiniu ženklu .

rašyti	gražus	stalas
rašymas	gražumas	stalelis
raštinė	gražuolis	staliukas
rašytojas	gražinti	pastalė
rašinyš	išgražinti	stalius

- Įrašyk žodį, kuris tiktų toje eilutėje.

1., karvė, arklys, ožka, avis.
2. Liepa, , uosis, beržas, ąžuolas.
3. Rožė, lelija, , ramunė, gvazdikas.
4. Šakutė, peilis, puodukas, , samtis.
5. Bulvė, kopūstas, agurkas, morka,

- Pabrauk bendrašaknius žodžius.

Pelele, pelele, nešk miegelį Kai katelė pamatys,
Į vaikelio lopšėlį. Ir miegelius iškratys.

Kad katelė nematytų, Visus miegus iškratys
Nė miegelio nekratytų. Ir pelelę sudraskys.

- Sudaryk ir užrašyk sakinius iš duotų žodžių.

Džiugas, norėti, būti, medžiotojas. Medžiotojas, padėti, medžioti, šuo, Džekis. Džekas, gerai, užuosti, briedžiai, pėdas. Džiugas, mylėti, šunelis, Džekis.

▪ **Perskaityk tekstą. Pabrauk bendrašaknius žodžius.**

Su ažuolo vardu

Kaip kadaise garsėjo ažuolynais mūsų kraštas, nesunku spręsti iš ligi šių dienų išlikusių vietovardžių: Ažuolai, Ažuolaičiai, Ažuolėnai, Ažuolija, Ažuolynė, Ažuolpamūšė, Ažuolų Būda, Paažuolė ir daugybė kitų. Daugiau kaip šešiasdešimt kaimų pavadinimų dar šiandien siejami su ažuolo vardu. Vien Ažuolynės kaimų išlikę bene penkiolika. Per mūsų kraštą teka trys Ažuolupiai ir dvi Ažuolupės. Su ažuolais susiję keturių ežerų vardai: Ažuolija – Kelmės rajone, Ažuolynas – Kaišiadorių rajone, Ažuolinis ir Ažuolo Kelmas – Zarasų rajone.

Pagal A. Kazitėną

▪ **Pakeisk skliaustuose esančių žodžių galūnes taip, kad tarp žodžių būtų ryšys.**

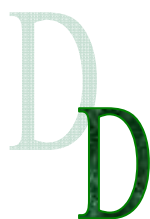
1. Balta drobulė visą (žemė) užgulė. 2. Šarangė varangė po (suolas) pasirangė. 3. Anksti (rytas) vaikščioja ant keturių, dieną ant dviejų, (vakaras)..... ant trijų. 4. Mįslių tėvas (klanas)..... guli. 5. (Akmuo)..... kojos, (medis) liemuo, (stiklas) akys, (šiaudai)..... kepurė.

▪ **Užbaik žodžius taip, kad jie atsakytų į klausimą ką?**

Vilk_ , stirn_ ,
Driež_ , lap_ ,
Sumaišytos raidės slepia...

Tik staiga
Kad riktels šarka:
Ei, vaikai,
Darykit tvrk_!

Ir suleiskite į ol_
Tuos,
Kurie kitų nepuola!

R. Skučaitė

▪ **Žodžių galūnes pažymėk sutartiniu ženklu □ .**

namas□ – namai□
 stalas – stalai,
 kėdė – kėdės,
 akis – akys,
 spinta – spintos,

pieštukas – pieštukai,
 suolas – suolai,
 siena – sienos,
 piniginė – piniginės,
 pilis – pilys.

▪ **Įrašyk galūnes ir pažymėk sutartiniu ženklu □ .**

1. Teisybė už saulę šviesesn_. 2. Iš maž_ kibirkštis didis
 kyla gaisras. 3. Baltos rank_ juodo darb_ nebijo. 4. darbas žmogaus
 negadin_. 5. Menka žol_ išdygsta ir nesėjama. 6. Vilko ieškom – vilkas
 už tvor_ tupi. 7. Vartosi kaip inkstas tauk____...

▪ **Suderink sakinius ir suvesk rodyklėmis.**

1. Pernai
 2. Vakar
 3. Šiandien
 4. Rytoj

Aš padedu mamai.
 Žiūrėjau futbolo rungtynes.
 Važiavau prie jūros.
 Eisiu į mokyklą.

▪ **Sutartiniais ženklais pažymėk žodžio šaknį ⤿ ir galūnę □**

⤿ Kalnas□ pakalnė, kalnelis, kalnuota, Pakalniškis.
 Gėlė, gėlynas, gėlytė, gėlininkas.
 Beržas, Paberžė, beržynas, beržynėlis, beržiukas.
 Knyga, knygelė, knygnešys, knygynas.

▪ **Įmink mįsles.**

Raudonas žmogelis, žalia barzdele. _____
 Neturi kojų, bet nepavysi. _____

[illegible]

▪ Perskaityk sakinius. Įrašyk tinkamus priešdėlius.

Mano takas

Daug kelių ir takų yra žemėje. Bet aš turiu tik vieną. Juo _einu iš namų ir _einu namo. Juo pas tave ir draugai _eina. Kartais per mano taką _šliaužia vikrus žalčiukas. Taku _tipena dygliuotas ežiukas. Gudruolė laputė visada bėga prie tako.

Šī pavasarī takā _sodināu beržēliais. Kad būtu patogu
 vaikšcīoti, lygināu duobutes, barscīau smēliu.

Priešdėliai: su -, nu -, pa -, par -, iš -, at -, ap -.

▪ Parašyk kuo daugiau žodžių su šiais priešdėliais pa -, į -, iš -, pa -, per -, pra -, pri -, su -, už -, nu -, ne -.

Vaikšto

Smulkina

Klausur

Medžioja

Daužo

Suka

Skuba

Pjauna

▪ **Patarlėse ir priežodžiuose rask priešdėlius ir pažymėk sutartiniu ženklų**

Kas nedirba, tam šaukšto nėra. Žmogus ir numiršta besimokydamas. Kur pušis užaugo, ten ir graži. Iš mažos kibirkšties didelė ugnis pasidaro. Ir aklas namo kelią suranda.

▪ **Perskaityk dainelę. Sutartiniu ženklų pažymėk priesagas – el – ir – èl – .**

Du gaideliai, du gaideliai
Baltus žirnius kūlė.

Ožys malė, ožys malė,
Ožka pikliavojo.

Dvi vištelės, dvi vištelės
Į malūną vežė.

O ši trečia ožkytėlė
Miltus nusijojo.

Musė maišė, musė maišė,
Uodas vandens nešė.

Saulė virė, saulė virė,
Mėnesėlis kepė.

▪ **Perskaityk tekstą.**

Rasos lašelis

Spindi rasos lašelis gėlės žiede. Ryto saulelė sušildė lašelį, jis sutirpo ir nuskriejo į saulutę. Padangėje jis plaukioja ir su saulute žaidžia.

Prisiminė lašelis žemę ir panorą sugrįžti atgal. Vėjelis surinko visus lašelius į debesėlį. Krito jie visi į žemę. Ryte lašelis gėlės žiede žibėjo ir saulės ilgėjosi.

Pagal P. Mašiotą

Atrask ir parašyk žodžius su priesagomis – el -, - èl -. Priesagas pažymėk.

▪ **Pabrauk priešingos reikšmės žodžius.**

Tadukas ant kelio rado pinigėlių, bet greitai jį pametė. Močiutė gailiai verkia, o senelis garsiai juokiasi. Stepuko tėtis nusipirko naują vežimo ratą, o seną gandrą eglėje įtvirtino. Močiutė mažąjį veršiuką pavadino Margiuku, o didįjį – Strakalu. Močia pasislepia - tėvas pasirodo. Žiemą nusirengia, o vasarą apsirengia. Aukštai lėkė, žemai tūpė. Žiemą brolis – vasarą molis. Pro vieną ausį įeina, pro kitą išeina. Pilnas sodas obuolių, ir mažų, ir didelių.

▪ **Perskaityk tekstą.**

Gudrioji sodininkė

Boružytė bėgo išblyškusių obelaitės lapu. Ant to lapo žali amariukai ganėsi. Jie čiulpė sultis ir skriaudė belytę. Boružė už tai barė amariukus. Jie jos neklausė ir toliau godžiai gėrė lapo sultis.

Boružytė supyko. Ji čiupo amariukus ir sukramsnojo. Paskui ūselius nusišluostė.

Atrask žodžius su priesagomis – yt -, - uk -, pažymėk sutartiniu ženklų.

▪ **Parašyk daugiau giminiškų žodžių su priesagomis – inink -, - yn -**

Bitė – bitininkas, bitynas.

Šeima -

Žolė -

Daina -

Paukštis -

Gėlė -

▪ **Išsiblaškelės priesagos pasiklydo – neberanda savo vietos. Padėk joms.**

žodžiai	priesagos
Tak ____is	- el –
Dobil ____is	- inink -
Darb ____as	- ym -
Saul ____ė	- ut -
Skait ____as	- yn -
Vaik ____is	- el -
Vanden ____as	- yt –

PASITIKRINK ŽINIAS

▪ Perskaityk sakinius.

1. Aušta gražus rytas. 2. Upes uždengė storas ledas. 3. Iš kamino rūksta juodi dūmai. 4. Plonas ledas greitai lūžta. 5. Onutė nusipirko margą pieštuką.

Žodžiai, kurie reiškia daiktus (kas?)	Žodžiai, kurie reiškia daiktų požymius (koks? kokia?)	Žodžiai, kurie reiškia veiksmus (ką veikia?)
rytas	gražus	aušta

▪ Įrašyk trūkstamus priešingos reikšmės žodžius.

Maži vaikai – maži vargai, _____ vaikai - _____ vargai. Žodis žvirbliu išlekia, jaučiu _____. Mažas krūmas, _____ šaknys. Melagiui platus kelias nueiti, bet _____ sugrįžti. Kas ryte garsiai juokiasi, tas _____ gailiai verkia. Du kartus gimsta, vieną kartą _____.

▪ Sutartiniais ženklais pažymėk žodžio šaknį ir galūnę.

 Namas, sodas, troba, medis, medus, varlė.

▪ Padaryk naujų žodžių su priesagomis – yt -, - ut -, - uk -.

Pelė – pelytė.

Tortas -

Namas -

Mažas -

Tortas -

Tomas -

▪ Užpildyk lentelę.

Žodžiai	Priešdėliai			
	nu -	ap -	iš -	su -
virto	nuvirto	apvirto	išvirto	suvirto
važiavo				
rinko				
nešė				

NORIU BŪTI SVEIKAS

Daiktavardis

▪ Įmink mįsles. Pabrauk žodžius, kurie reiškia daikto požymius.

1. Mėsinis kubilas, geležinis lankas.
2. Sidabrinis laukas be takų.
3. Mažutis senelis, aštrus kirvelis.
4. Žalai kojytė, raudona galvytė.
5. Baltas, bet ne sniegas, skystas, bet ne vanduo.
6. Aklas karvelis visą pasaulį išlaksto.

▪ Pabrauk daiktavardžius.

Vėjo malūnas

Už kaimo, ant kalno
Malūnas stovėjo
Ir vėtroj siūravo
Iš lėto braškėjo.

Sugriuvo malūnas –
Apuokų nakvynė.
Paliko vien girtos
Širdis akmeninė...

▪ Vietoj daugtaškių įrašyk praleistus daiktavardžius.

1. Devyni amatai, - dešimtas - 2. Akyse – laputė,
už akių - 3. Geriau rankoje nekaip briedis
giriuje. 4. kaulų nelaužo.

▪ Sudaryk žodžius pagal pavyzdį.

Langas – langiukas,	suolas -
Laiškas -	puodas -
Stogas -	katinas -
Ažuolas -	batas -
Beržas -	meška -
Kelias -	stalas -
Šuo -	maišas -
Ožys -	ežys -
Velnius -	diržas -
Miškas -	pyragas -

▪ Priesagos –el-, -ėl- pasiklydo. Rask joms savo vietą.

Tak___is		Trob___ė
Dobil___is	^	ramun___ė
Vaik___is	el	šak___ė
Katin___is		baland___is
Žiog___is	^	vanago___is
Ežer___is	ėl	bern___is
Egl___ė		patal___is

▪ Su kiekvienu nurodytu skiemeniu sugalvok ir parašyk po žodį.

Rė _____, re _____, mė _____, me _____,
 lė _____, le _____, šė _____, še _____,
 dė _____, de _____, tė _____, te _____.

▪ Perskaityk eilėraštį. Sutartiniu ženklu ^ pažymėk priesagas –el-, -ėl-

Stirna

Laukuose naktis balta.
 Laukuose naktis šalta.
 Nei tėvelio, nei mamos,
 Nei namelių šilumos.

Bėga stirnelė alkana,
 Laibakojė, sniegina.
 Bėga stirnelė pusnimis,
 Spindi akys žvaigždėmis.

Stirnelė prašo – ar girdi? –
 Alkanutė ir baikšti,
 Duok duonelės jai kvapnios
 Iš rankelės, iš dosnios...

▪ Iš duotų žodžių sudaryk sakinius.

Gyventi, močiutė, sena, kaimas. _____
 _____.
 Plonyčius, audžia, vorai, tinklai. _____
 _____.
 Atskristi, pagaliau, paukščiai, pirmieji _____
 _____.

▪ Parink daiktavardžiams tinkamas priesagas.

-elė	-ėlis	-imas	-ymas	-inis	-ynas
	-iklis	-ykla	-esys	-ėsis	

Gėl....., skait....., knyg....., gan....., savart....., merg....., kleg....., baland....., vež....., taik....., gelež....., laik....., pel....., rod....., var....., vadov......

▪ Ištaisyk klaidas.

Mama šaukia kaziuką. Sesutė inga lanko šokių būrelį. Senelis jonas paseks pasakėlę tomukui. Mano brolis ignas puikiai mokosi. kęstutis eina į kiną. roma pasiuvo meškiukui kelnytes. Susirgo mano draugė Justina.

▪ Įrašyk praleistas raides.

Žmog....s vaikščiojo darž.... ir rado – tarp ežių g....li ir m....ga v....jas. P....tė, p....tė, pr....vargo ir atsig....lė pails....ti. V....jas pats n....did....lis, bet labai did....l.... irlgisai. Nes v....jas pučia prosus.

▪ Sukurk tekstą įrašydamas šuniuko vardą ir požymius. Jeigu nori, gali parašyti apie šuniuką daugiau.

_____ - mūsų (kaimynų) šuo. Jis _____,
_____, _____. Jo kojos _____,
_____. Uodega _____ . Labiausiai
_____. Man patinka _____

_____. .

- Sutartiniu ženklų pažymėk priešdėlius iš-, į-, už-, ant-, prie-, pa-, ap-

Aplėkė, įdūrė, užmetė, priežiūra, pagalba, išvažiavo, antgalis, užkariavo, įmetė, išvilko, pasiuntė, apliejo, antrankiai, priekalas.

- Įrašyk praleistus priešdėlius.

Geram arkliui _____ reikia botago. Kaip _____ siklosi, taip ir _____ miegosi. Gera galva, tik ant prastų pečių _____ dėta. Ką į aruodą _____ dėsi – tas tavo. Po svetimu stogu _____ krauk lizdo. Liga _____ eina pro duris, o _____ eina tik pro adatos skylutę. Greitai žmogus _____, dar greičiau _____ sensti.

- Įrašyk tinkamą priešdėlį.

są-

į-

_____ šoko, _____ lipo, _____ lyga, _____ monė, _____ žinė, _____ vairs, _____ domus, _____ junga, _____ sūnis, _____ vartynas, _____ nešė, _____ rašė, _____ narys, _____ siuvinis, _____ brido, _____ žiningas, _____ kyriai, _____ lanka, _____ sakymas, _____ varžėlė, _____ rankis, _____ vartis.

- Išspręsk kryžiažodį „Gyvulių jauniklių vardai“.

1.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Kumelės jauniklis.
2. Kiaulės jauniklis.
3. Karvės jauniklis.
4. Ožkos jauniklis.
5. Avies jauniklis.

- Pabrauk žodžius, kurie visada rašomi didžiąją raide.

DIDYSIS KUNIGAIKŠTIS ŠVENTARAGIS IŠSIRINKO SAU LABAI GRAŽIĄ VIETĄ GIRIOJE PRIE VILIJOS UPĖS, KUR VILNIOŠ UPĖ ĮTEKA Į VILIJĄ, IR PRAŠĖ SAVO SŪNŲ SKIRMANTĄ, KAD TOJE VIETOJE BŪTŲ ĮKURTA DEGINIMO VIETA, KUR JĮ NUMIRUSĮ SUDEGINTŲ.

DIDYSIS KUNIGAIKŠTIS SKIRMANTAS, VYKDYDAMAS SAVO TĖVO ĮSAKYMĄ, TEN, KUR VILNIA ĮTEKA Į VILIJĄ, ĮKŪRĖ DEGINIMO VIETĄ. TEN SUDEGINO SAVO TĖVO KŪNĄ, ARKLĮ, DRABUŽIUS IR SAKALĄ. NUO TO LAIKO DIDŽIŲJŲ LIETUVOS KUNIGAIKŠČIŲ KŪNUS TOJE VIETOJE DEGINDAVO. IR TODĖL TA VIETA VADINASI ŠVENTARAGIU – TO KUNIGAIKŠČIO VARDU.

- Palygink ir sujunk tikrinius ir bendrinius daiktavardžius.

Tikriniai daiktavardžiai

Nevēžis
Petras
Anykščiai
Rainius
Tobis
Smėlynė
Žalmargė
Batavičius

Bendriniai daiktavardžiai

vardas
miestas
pavardė
karvė
katinas
upė
šuo
kaimas

- Sugalvok ir parašyk po sakinį su duotais daiktavardžiais.

Palanga, ežeras, Sigita, namas, Vorutos piliakalnis.

- Parašyk pagal pavyzdį tau žinomų daiktų pavadinimus.

Mediniai daiktai: stalas,....

Metaliniai daiktai: vinis,...

Stikliniai daiktai: lempa,

PASITIKRINK ŽINIAS

▪ Pabrauk daiktavardžius.

Per ežerą, per ledą
Lapė snapė vilką veda.
Radus eketę, atšoko
Ir iš tolo vilką moko:

- Vilke, uodegą įkišk,
Tik atgal neatsigrįžk:
Jei žuvelės pamatys,
Kaip avelės išlakstys.

K. Kubilinskas

▪ Sugalvok ir parašyk po 4 žodžius su priešdėliais.

iš- _____
už- _____
į- _____

▪ Parašyk naujų žodžių su priesagomis.

	-el-	-ėl-	-yt-
saulė			
brolis			
eglė			
širdis			
gegutė			

▪ Nurašyk sakinius. Vietoje taškų įrašyk, kas yra antrasis daiktas.

Vilnius – miestas, Nemunas -
Žemuogė – uoga, o baravykas -
Beržas – medis, o ramunė -
Stalas – baldas, o lėkštė -
Vanduo – gėrimas, o duona -
Kvietys – javas, o usnis -

SUDIE, SENIEJI METAI

Daiktavardžių skaičiai

- Išrink iš teksto paryškintus daiktavardžius ir nurašyk pagal pavyzdį.

Dangaus krašte staiga žybtelėja. Po kiek laiko visa **padangė** sutrata. Staiga pradeda pūsti šaltas **vėjas**. Suošia **tuopos**, **saulė** pasislepia, **laukai** sutemsta. Man ant **galvos** ima kristi **lašai**. Vėl plykstelėja per visą dangų **žaibas**. **Lietus** pila kaip iš kibiro. Nieko nematyti.

Vienaskaita	Daugiskaita
dangaus	tuopos

- Vienaskaitos daiktavardžius, pakeisk daugiskaitos daiktavardžiais.

Diena – dienos,	puodukas -
Stalas -	pieštukas -
Ranka -	knyga -
Kuprinė -	stogas -
Liniuotė -	langas -
Trintukas -	vaikas -

- Daiktavardžių daugiskaitą pakeisk vienaskaita.

Pilnas (rėčiai) trupinių. Žilas (jaučiai) išgėrė vandens klaną. Senas (ąsočiai) – kasmet naujas dangtis. Raudonas (gaidžiai), juoda (skiauterės) Ažuolas (ąžuolėliai) , šimtašakis, šimtalapis, ant viršūnės saulė teka.

- Vietoj linijų įrašyk suderintą ir tinkamą pagal prasmę žodį.

Murkis

Ant stalo stovėjo _____. _____ šoko ir apvertė _____. Šis ir sudužo. Mamytė barė _____ . _____ suprato kaltę ir spruko pro duris.

Žodžiai: katinėlis, ąsotėlis.

Daiktavardžių giminės

- Šalia daiktavardžių parašyk *tas* arba *ta*.

Mūsų žaidimai

Visą dieną (.....)
Mes po kiemą (.....)
Lakstėm,
Žaidėme indėnus.

Šliaužiojom
Po žolę (.....) žalia,
Tyliai žaidėm
Katę (.....) – pelę (.....).

Žaidėm
Mokytoją (.....) – klasę (.....).
Visą dieną (.....)
Mokslas (.....) tęsė.

V. Palčinskaitė

- Išrink ir surašyk moteriškosios ir vyriškosios giminės daiktavardžius.

Ažuolas, svečiai, keliautojai, antis, grybautojas, kelialapiai, meškerė, takas, pakraštys, voverės, vyšnios, pusnys, žinia, siuvėjai, liepos, pakrantė, erškėčiai, gyvatės, skruzdėlės.

Mot. g.: _____

Vyr. g.: _____

- Moteriškosios giminės daiktavardžius pabrauk geltona spalva, vyriškosios – žalia.

Išeina į erdvią miško aikštelę. Saulės išdeginta žolė gelsva. Sausa balzgana samana traška po kojų. Toliau po kairei stovi nebaili stirna, ausis pastačiusi. Budri. Kol jie trys stovi lyg sustingę, ir stirna stovi. Bet tik sukruta, ir stirna neria į pušaičių jaunuolyną.

- Pagalvok ir parašyk, kas tai galėtų būti.

 Pilkas, bailus, ilgaausis - _____. Odinis, apvalus, lengvas
- _____. Saulėtas, skaistus, mėlynas - _____. Ruda,
gudri - _____.

Daiktavardžių linksniai

- Vienaskaitos vardininko daiktavardžius pakeisk į daugiskaitos vardininką.

Vns.	Dgs.	Vns.	Dgs.
Giria – girios,		kirpėja -	
Balandis -		karalius -	
Mokytojas -		gaidys -	
Pušis -		epušė -	
Vėjas -		aikštė -	
Saulėlydis -		varnėnas -	

- Pabrauk vardininko linksnio daiktavardžius.

Sviestas košės negadina. Numynė žvirblis pelėdai koją. Katei džiaugsmas, pelei verksmas. Protas rankas ir kojas vaduoja. Girios paukštis vis į girią žiūri. Sudavė kaip kiškis kumelei. Žmogus be tėvynės kaip lakštingala be giesmės. Susidraugavo kaip katė su pele.

- Užpildyk lentelę.

Kas?	Ko?
Miškas	
Pušynas	
Papartynas	
Eglynas	
Beržynas	
Alksnynas	
Ažuolynas	
Drebulynas	
Kadagynas	

- Patikrink savo kuprinę – ar visko, kas joje yra, reikės mokykloje. Surašyk visų daiktų pavadinimus lentelėje.

Kas yra kuprinėje?

Pieštukas,	

Ko nereikia mokykloje?

batų tepalo,	

▪ **Pakeisk daiktavardžius pagal pavyzdį.**

V. kas?	N. kam?
Balandis	balandžiui
Lysvė	
Šeimininkė	
Vieškelis	
Baidyklė	
Pieva	
Sparnas	

▪ **Daiktavardžio vardininką kas? pakeisk į daiktavardžio naudininką kam?**

(Stalas) kam?..... trūksta vienos kojos. (Karvė) kam? reikia kvapnaus šieno. (Gėlės) kam?..... reikia trąšų. (Agnė) kam? suskaudo dantį. (Paukštelis) kam? lūžo sparnelis. Mergaitė dovanoja gėlę (senelė) kam? Mokytoja seka pasaką (vaikai) kam? (Tėtis) kam? skauda galvą.

▪ **Sudaryk sakinius, tinkamai pavartodamas už brūkšnio esančius žodžių junginius.**

Matas eina į (ką?)_____	pradinė mokykla
Skruzdėlė įkrito į (ką?)_____	medinė spintelė
Tomas lipa į (ką?)_____	aukštas medis
Senelis lipa į (ką?)_____	raudona mašina
Šernas nubėgo į (ką?)_____	tamsi giria
Pelė lenda į (ką?)_____	šaltas upelis

▪ **Įrašyk daiktavardžio galininko galūnes.**

Vieną pavasario vakar___ mes trys sėdėjome prie lango ir žiūrėjome į besileidžiančią saul___. Papurę rausvi debesiukai kaip šilko vilnos driekėsi per dang___. Papieviais ir viršum neseniai suartų arimų plaukė baltas rūkas. Lyg tyčia, tą valandėl___, kai dėdė priėjęs norėjo uždaryti lang___, kad mes, mažiukai, nenušaltume nuo atvėsusio vakaro oro, netolimame miškelyje pragydo lakštingala.

P. Cvirka

▪ **Parink ir įrašyk tinkamą žodį.**

(Kuo?)..... upės neišsemsi. Mesėjome (kuo?), o katinas trynėsi apie kojas. Džiaugiausi naujais (kuo?) Katinas mus stebėjo didelėmis, žalsvomis (kuo?) Broliui patiko šienauti, jis lengvai mosavo (kuo?)..... . Ilgai džiaugėmės kelionės (kuo?)

Žodžiai: tiltu, šaukštu, akimis, batais, įspūdžiais, dalgiu.

▪ **Parašyk pagal pavyzdį.**

V. kas?

Medinis šaukštas

Šiaudinė skrybėlė

Geležinis kardas

Stiklinis indas

Sportiniai bateliai

Šilkinės skaros

Vilnonė suknelė

Įn. kuo?

mediniu šaukštu

.....

.....

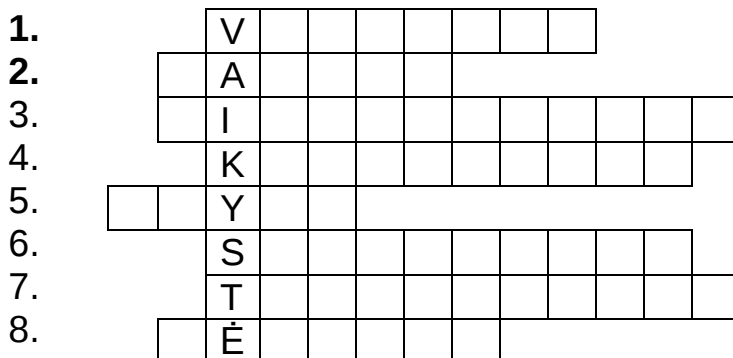
.....

.....

.....

.....

▪ **Išspręsk kryžiažodį.**

1. Daržovėse bei vaisiuose gausu 2. Ko reikia visiems vaikams? 3. Pramogų parkas JAV „Stebuklų karalystė“. 4. Ir berniukai, ir mergaitės mėgsta suptis 5. Susiūtas, bet ne drabužis, su lapais, bet ne medis, ne žmogus, o viską pasakoja. 6. Dantims kenkia 7. Vaikai turėtų mažiau spoksoti į 8. Gimtinė, tėvų namai.

Žodžiai: Disneilendas, vitaminų, knyga, karuselėje, televizorių, saldainiai, tėviškė.

KARTOJIMAS

▪ Įrašykite praleistas daiktavardžių galūnes.

Jaukioje miesto trobel..... gyveno nagingo puodžiaus našlė Barbora. Ji buvo viena kaip pirštas: neturėjo giminių, neaugino vaik.... . Jos vyrą Motiej..... tik už vieną žod.... karaliaus kareiv..... išsivedė antrą vestuvių dien.... ir jau kelinti metai kalino viename nuo ašar..... ir kančių pažaliavusiame kalėjimo bokšt..... .

Sunku buvo našlei. Pačiai reikėjo mol.... iš kalno kasti, pačiai basomis koj.... jį minkyti, pačiai puodus žiesti ir ugnyje juos degti. Bet dar sunkiau būtų buvę nieko neveikti ir su nelaimėmis lyg brangiausiomis viešn.... kas valandėl..... glamonėtis.

V. Petkevičius

▪ Pagalvok ir įrašyk tinkančius daiktavardžius.

Tamsūs plaukai , tamsios _____, šviesūs _____, šviesios _____. Greiti _____, greitos _____, lėti _____, lėtos _____. Aukšti _____, aukštos _____, žemi _____, žemos _____.

▪ Įrašyk pirmąsias kunigaikščių vardų, valstybės miestų, pilių pavadinimų raides.

.....edminas paliko septynis sūnus:anvydą,arimantą,arijotą,lgirdą,ęstutį,iubartą iraunutį.

Vyriausias sūnus Manvydas valdėernavę, Narimantas – Pinską, Karijotas -augarduką, Algirdas -rėvą, Kęstutis -rakis,ardina, Liubartas – Volynę ir Lucką. Jauniausias sūnus Jaunutis gyvenoilniuje.

Žodžiai: Narimantas, Manvydas, Karijotas, Algirdas, Kęstutis, Liubartas, Jaunutis;

Gardinas, Krėva, Trakai, Naugardukas, Kernavė, Vilnius.

▪ Parašyk daiktavardžių daugiskaitą.

Pušis - pušys .

Uosis - _____ .

Šaknis - _____ .

Pirtis - _____ .

Ežys - _____ .

Kadagys - _____ .

Kvietys - _____ .

Brolis - _____ .

- Skliaustuose, šalia pabrauktų žodžių, parašyk klausimus, į kuriuos jie atsako.

Labai liūdna, bet mes nespėjome į traukinį (į ką?). Giedriui neduoda ramybės upėje (.....) esanti sala. Mano draugas išvažiavo į Kauną (.....). Lėktuvas išnyko debesyse (.....). Pievoje (.....) visą dieną grojo žiogai. Beržo viršūnėje (.....) tupi gandrai. Mamytė išėjo į svečius (.....). Jaukioje trobelėje (.....) gyveno eigulys. Pievoje (.....) kvepėjo nupjauta žolė. Atkreipk dėmesį į klaidas (.....). Grūdus supylėme į maišus (.....).

- Įrašyk praleistas raides i, y, u, ū.

Beržų vienas kitas lapelis bel__ko. Ant plikos šakos vienišas si__buoja jau seniai šeiminių apleistas namelis – varnėnų ink__las.

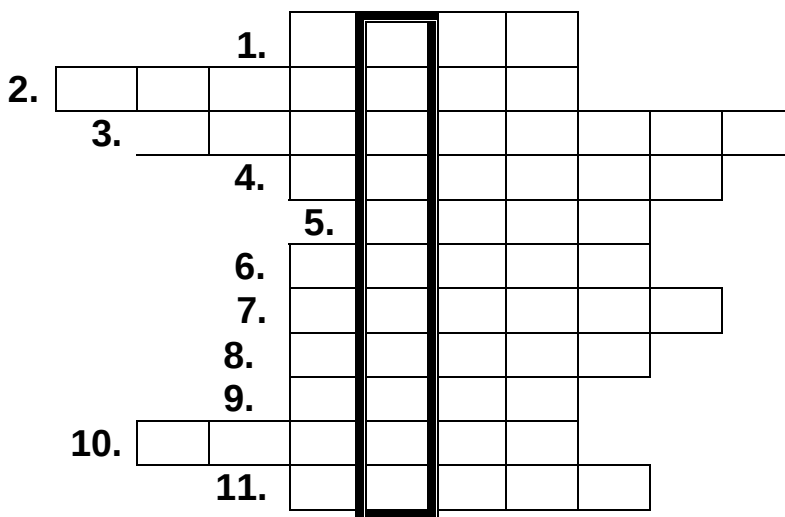
Staiga – ką tas reiškia? – atskrenda du varnėnai. Patelė, šmurkštelėjusi į vidų, atsidėj__si ima ruošti po inkilą. Pat__nas nut__pė ant šakelės, pat__pėjo, pasidairė į šalis... ir užgiedojo! Bet giedojo t__kiai, l__g pats sau.

Jau baigė. Patelė išskr__do iš inkilo, - greičiau atgal į b__rį. Ir jis iš paskos. Metas, metas: ne šiandien – r__t ištrauks į tolimą kelią.

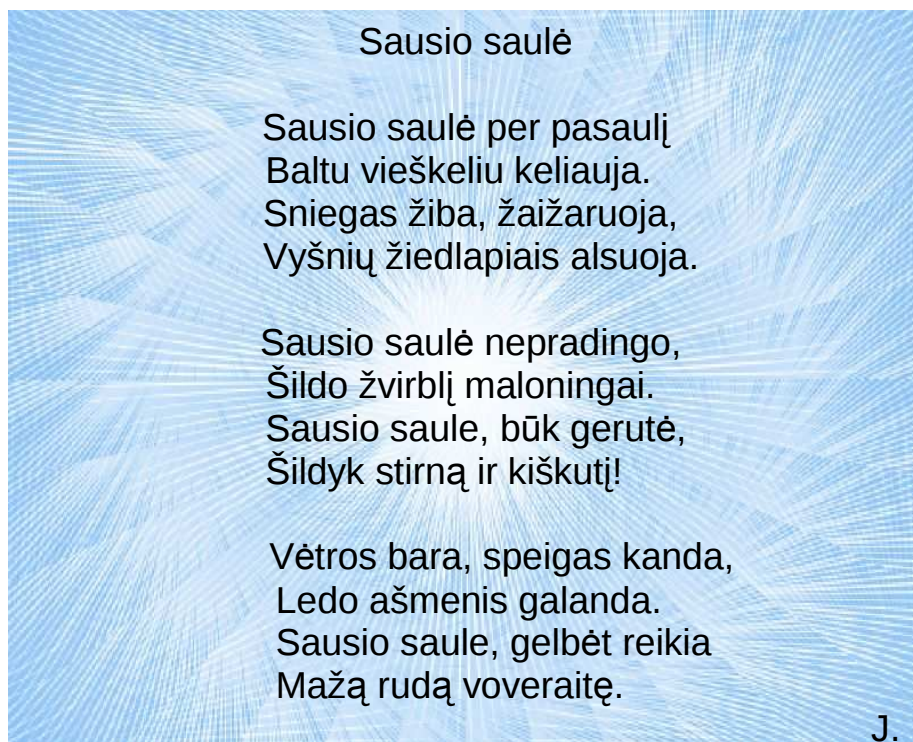
Atsisveikino su nameliu, kur vasarą vaik__s perėjo.

- Išspręsk kryžiažodį.

1. Gyvūnėlis, bijantis katino.
2. Drabužis, kurį vilki mergaitės.
3. Aparatas, kuriuo galima paskambinti.
4. Juo važiuoja mašinos, autobusai.
5. Medis, kurį puošiame per Kalėdas.
6. Lokys arba.....
7. Galvos apdangalas.
8. Gaminys iš mėsos.
9. Mamos sesuo.
10. Vaistams lašinti naudojama...
11. Sakoma netiesa

▪ **Pabrauk daiktavardžius.**

▪ **Rask ir pabrauk akvariumo aprašymą.**

Gražus buvo akvariumas: ant dugno geltonavo smėlis, gulėjo kriauklės, spalvoti akmenukai. Liaunos, ilgos žolės buvo išaugusios iki pat viršaus ir lingavo, vos tik sujudintos. O judino jas mažos žuvytės. Nusileis ant pat dugno, pabaksnos snukučiais smėlį ir staigiai šauna aukštyn. O žolės lingu lingu – linguoja. Gražu.

Alvydukas sėdi kėdėje prieš akvariumą ir nė krust. Net valgyt reikia varu varyti. Vis sėdi ir žiūri.

E. Liegutė

▪ **Parašyk priešingos reikšmės daiktavardžių.**

Taika – karas.

Draugas -

Drąsa -

Šviesa -

Šiluma -

Džiaugsmas -

Diena -

Įžanga -

Įėjimas -

Pradžia -

